

Re'ee – Deuteronomium 11:26 – 16:17

Aliyah 1 – Deuteronomium 11:26 – 12:10

In deze *parshah* horen we hoe God **de zegen en de vloek** aan het volk voorstelt. Als zij zich houden aan de geboden van de Heer, dan zullen ze gezegend worden. Maar als zij zich niet houden aan de geboden van de Heer, dan zal de vloek hen treffen. Dit heeft, net als de rest van het boek Deuteronomium, alles te maken met het aanbreken van Gods Koninkrijk op aarde. Als Yeshua terug zal komen om Gods Rijk te vestigen op aarde, dan zal Hij zitten op de **Rechterstoel** en de volken rechtvaardig oordelen. Er zal dan zegen en vloek worden uitgesproken over alle volken en natiën.

Het komende oordeel is een essentieel onderdeel van het christelijke geloof. Het is zelfs één van de zes vaste pijlers daarvan, volgens Hebreëen 6:1-2. Daar staat geschreven: *Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van de dopen¹, van de handoplegging, van de opstanding van de doden en van het eeuwig oordeel.²*

Opvallend is, dat het rijtje van de pijlers niet afsluit met het eeuwige leven. Dit zouden we misschien wel verwachten. De apostolische geloofsbelijdenis, de meest wijdverspreide christelijke geloofsbelijdenis, eindigt met: *ik geloof in de opstanding van de doden en in een eeuwig leven*. Maar Hebreëen 6 sluit af met: *... van de opstanding van de doden en van het eeuwige oordeel*.

Het oordeel is een heel **centraal thema** in het Nieuwe Testament. Waar je ook leest, je kunt daar niet omheen lezen. Jochanan de Doper begon al te spreken over het nabijgekomen oordeel. Hij zei: *de bijl ligt al aan de wortel van de boom. Iedere boom, die geen goede vruchten voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.*³ Yeshua heeft ook heel vaak over het komende oordeel gesproken. En de Heilige Geest, die na Hem werd uitgestort, overtuigt de wereld ook van zonde, gerechtigheid en oordeel.⁴

Yeshua zei onder meer het volgende over het komende oordeel: *Wanneer de Zoon des Mensen komen zal in zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van zijn heerlijkheid. En voor Hem zullen al de volken bijeengebracht worden, en Hij zal ze **van elkaar scheiden**, zoals de herder de schapen van de bokken scheidt. En Hij zal de schapen aan zijn rechterhand zetten, maar de bokken aan zijn linkerhand.*⁵

¹ Er zijn meerdere dopen. In de eerste *aliyah* van vorige *parshah* zagen we dat er minimaal drie dopen zijn, die van het water, die van het bloed en die met de Heilige Geest. Zie *parshat 'Ekev* (Deut. 7:12 – 11:25)...

² Als u meer over deze pijlers van het christelijke geloof wilt leren, dan kunt u het boek *De pijlers van het christelijke geloof*, geschreven door Derek Prince, raadplegen.

³ Matth. 3:10.

⁴ Joh. 16:7-8.

⁵ Matth. 25:31-33.

In **parshat Re'ee** lezen we ook over een oordeel, dat scheiding maakt: we lezen dat de zegen aan de ene kant wordt geplaatst en de vloek aan de andere kant wordt geplaatst. De zegen moet op de **berg Gerizim** geplaatst worden en de vloek op de **berg Ebal**. Zes stammen van Israël zullen straks op de ene berg staan en zes stammen van Israël op de andere berg. In het midden zullen de ark en de priesters staan. De wet zal hardop geproclameerd worden en het volk zal 'amen' roepen op het horen van de vloek.⁶

De zegen en de vloek worden hier heel **lijfelijk** voorgesteld. Ze zijn haast materieel aanwezig. In vers 26 van ons gedeelte zegt Mozes: *Zie, ik plaats vandaag de zegen en de vloek voor uw gezicht.*⁷ Hij zet ze recht voor hun ogen neer, midden in hun blikveld. Daarom begint deze *parshah* ook met het woordje **Re'ee**. Dit is een gebod om te **kijken**. *Re'ee* is niet zomaar een literair woordje om aandacht te vragen, want dan zou er wel *hinee* gebruikt zijn. De Israëlieten worden hier daadwerkelijk opgedragen om hun ogen de kost te geven. Ze moeten kijken naar de zegen en de vloek, die voor hen staan.

En vervolgens gebiedt Mozes hen om deze zegen en vloek mee te nemen en daarna **neer te zetten** (*natan*) op de berg Gerizim en de berg Ebal.⁸ Het volk zal de zegen en de vloek het Beloofde land binnen moeten dragen. Dan zal er scheiding tussen die twee gemaakt worden. De vloek zal op de berg Gerizim geplaatst worden en de zegen op de berg Ebal. Vanaf dat moment zal er een **totaal nieuwe tijd** aanbreken.

In vers 8 van ons gedeelte wordt uitgelegd, wat het verschil met de woestijnperiode precies zal zijn: in de woestijn deed iedereen nog, wat recht was in eigen ogen. Maar straks zullen er **duidelijke regels** zijn voor het leven in het Beloofde Land. Er zal één plaats zijn waar God woont, namelijk Jeruzalem, en daar wil Hij vereerd worden. Daar moeten de offers van de eerstelingen van het land heengebracht worden.

In de woestijn waren zegen en vloek nog vermengd. Iedereen probeerde zo goed en zo kwaad als het ging, zelf te leven naar de bedoelingen van de Heer. En soms leidde dit tot zegen en dan weer tot vloek. Maar in het **Beloofde Land** zal de scheiding tussen die twee totaal duidelijk zijn. Het volgen, dienen en gehoorzamen van God aan de ene zijde. Het volgen, dienen en gehoorzamen van de afgoden aan de andere zijde. De zegen en vruchtbaarheid over het land aan de ene zijde en de vloek en droogte over het land aan de andere zijde.

Als **Gods Koninkrijk** doorbreekt, worden Gods bedoelingen duidelijk en zichtbaar. Daarmee is ook Gods oordeel de wereld binnengekomen. Het licht schijnt en het duister moet vluchten. God geeft door zijn Heilige Geest openbaring over het verborgen kwaad. Hij legt open en bloot neer, wat er in de harten van mensen leeft. Daar waar Yeshua kwam, werden **de geesten openbaar gemaakt**. Demonen begonnen te roepen en te schreeuwen. En de heimelijke gedachten in het hart, werden openbaar gemaakt.⁹

⁶ Deut. 27:12-26 en Joz. 8:30-35.

⁷ *Natan* betekent 'geven' of 'neerzetten' en *lifnechem* betekent 'voor jullie (aan)gezichten'.

⁸ Deut. 11:29.

⁹ Matth. 8:28-29, Luk. 5:22ev, Joh. 1:9-11, 3:19-21.

Als wij over het oordeel spreken, zijn we misschien geneigd om meer nadruk op de zegen te leggen, dan op de vloek. En zo niet, om dan beiden in elk geval evenveel aandacht te geven. Maar bij de Ebal en de Gerizim werkt dit anders. Ten eerste staat het altaar op de berg Ebal, de berg van de vervloeking, en niet op de berg Gerizim. En ten tweede horen we dat het volk alleen ‘**amen**’ roept op de **lijst met vervloekingen** en niet op de lijst met zegeningen.¹⁰ Er wordt dus veel meer aandacht gelegd op de vloek.

Waarschijnlijk heeft dit ermee te maken, dat God wel wist, dat het verkeerd af zou lopen. Hij liet het volk hier zelf het ‘amen’ op de vloek uitspreken, zodat ze Hem nooit de schuld zouden kunnen geven, op het moment dat de vloek zou komen. Ze zouden dan ook nooit kunnen zeggen, dat ze niet geweten hebben, wat de gevolgen van hun daden zouden zijn. Nee, ze zijn **heel bewust** deze verplichtingen en de bijbehorende consequenties met God aangegaan. En daar mag God hen aan houden.

Niet alleen de zegen en de vloek zijn lijfelijk aanwezig bij het volk. Als we nog even terugbladeren naar Deuteronomium 4:26, dan horen we dat er bij de hele rede van Mozes, **twee kroongetuigen** aanwezig zijn. Deze getuigen zijn **hemel en aarde**.¹¹ Hemel en aarde worden als personen voorgesteld, die toeluisteren en onthouden wat er gesproken wordt.

Dit alles roept het beeld van de **hemelse rechtbanken** naar voren. In de hemelse rechtbanken van God, zijn veel stemmen vertegenwoordigd. Zo heeft het bloed een stem in de hemel.¹² Ook de engelen en satan hebben een stem in de hemel.¹³ Hemel en aarde hebben een stem. Yeshua heeft een hele belangrijke stem.¹⁴ En zo kunnen er nog wel meer stemmen genoemd worden.¹⁵

De zegen en de vloek zijn ook **handelende entiteiten** in de hemelse rechtbanken. Mogelijk spreken zij over onze goede en slechte daden in de hemel. In elk geval gaan zij uit op het bevel van de Heer om zijn oordelen te voltrekken. De profeet **Zacharia** heeft daadwerkelijk met zijn eigen ogen gezien, hoe dit eruit ziet: *Opnieuw sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, een **vliegende boekrol**. De engel zei tegen mij: “Wat ziet u?” En ik zei: “Ik zie een vliegende boekrol. Zijn lengte is twintig el en zijn breedte tien el.” Toen zei hij tegen mij: “Dit is de vloek die zal uitgaan over heel het land. Door deze vloek zal namelijk ieder die steelt, vanhier **weggevaagd** worden, en door deze vloek zal ieder die een valse eed aflegt, vanhier weggevaagd worden. Ik heb deze vloek doen uitgaan, spreekt Yahweh van de legermachten. Hij zal naar het huis van de dief gaan, en naar het huis van hem die in mijn Naam een valse eed aflegt. Hij zal midden in zijn huis **overnachten** en het **vernietigen**, met zijn hout en zijn stenen.”* (Zach. 5:1-4)

¹⁰ Deut. 27:12-26 en Joz. 8:30.

¹¹ Aan het eind van Deuteronomium wordt de Israëlieten ook nog het lied van Mozes in de mond gelegd, dat tegen hen zal getuigen, als zij de verkeerde kant opgaan. Zie: Deut. 31:19.

¹² Gen. 4:10, Hebr. 12:24.

¹³ Job 1:6-12, Psalm 82:1, Zach. 3:1-4.

¹⁴ Rom. 8:34, Hebr. 7:25.

¹⁵ U kunt hier meer over lezen in het boek *Procederen in de hemelse rechtbanken* door Robert Henderson.

Uit dit visioen van Zacharia leren we hoe **lijfelijk** de vloek aanwezig kan zijn in de wereld. De vloek kan midden in iemands huis overnachten, zonder dat iemand daar erg in heeft. Dit is geen theoretische beschouwing; dit is heel concreet. Zo concreet, dat de vloek een huis kan afbreken, met zijn stenen en zijn hout. In de geestelijke wereld zijn veel meer dingen reëel aanwezig, dan ons Westerse wereldbeeld doet vermoeden.

Ook de zegen is lichamelijk voelbaar. Yeshua stuurde zijn leerlingen op pad en gebod hen om onderweg niemand te groeten. Maar zodra ze een huis binnen zouden gaan, dan moesten ze het huis **shalom** toewensen. En dan staat er geschreven: *Als daar een zoon van shalom is, zal uw shalom op hem rusten. Zo niet, dan zal uw shalom tot u terugkeren.*¹⁶ Kennelijk was dit een **tastbaar** gebeuren. De leerlingen voelden of Gods shalom op iemand bleef rusten of weer naar hen terugkeerde.

Opvallend is, dat zowel de zegen van de shalom als de boekrol van de vloek op **huizen** gericht zijn. Dit leert ons dat zegen en vloek ook op **geografische plaatsen** kunnen blijven rusten. Eigenlijk konden we dit al afleiden uit het feit dat de zegen en de vloek op twee verschillende bergen worden neergezet. Daar hebben ze hun natuurlijke habitat. Daar zullen ze zich nestelen en thuis voelen.

Het is dan ook belangrijk, dat als je op een nieuwe plek komt, om die plaats eerst te **reinigen van vloeken** en te zalven en te zegenen voor God. Zeker als je gaat wonen in een ander huis of met een gemeenschap samen gaat komen in een ander gebouw. Plaatsen kunnen en moeten geestelijk gereinigd en gezegend worden. Dat is een geestelijke realiteit, waar we mee te maken hebben in de wereld, waarin we leven.

In vers 30 van ons gedeelte wordt duidelijk gezegd, dat de berg Ebal en de berg Gerizim aan de overzijde van de Jordaan liggen. Dit betekent: het oordeel bevindt zich aan de andere kant van de **doodsrivier**, namelijk in de hemelse regionen van Gods Koninkrijk. Als wij komen te overlijden, dan zullen we allemaal voor de Rechterstoel van God verschijnen. Dan zullen we verantwoording moeten afleggen, over iedere daad en ieder woord, die we gedaan en gesproken hebben.¹⁷

Ieder woord doet ertoe. Dat geldt ook zeker van Gods geboden. We zullen aandachtig naar ieder woord van God moeten luisteren, want dat zal het verschil maken tussen zegen en vloek. In vers 27 van ons gedeelte staat, dat de zegen zal komen, wanneer de Israëlieten zullen **luisteren (sjema')** naar de geboden. En in vers 28 staat, dat de vloek zal komen, wanneer de Israëlieten niet luisteren (*sjema'*) naar de geboden.

Nu is *sjema'* het belangrijkste woord in de Joodse geloofsbelijdenis. Yeshua heeft ook bevestigd, dat het *sjema'* de kern vormt van de wet.¹⁸ Maar *sjema'* betekent niet alleen maar 'horen' of 'luisteren'. Nee, *sjema'* heeft ook te maken met het **gehoorzamen** en het **uitvoeren** van de wet. Horen en doen, gaan samen op!

¹⁶ Luk. 10:5-6.

¹⁷ Matth. 12:36-37.

¹⁸ Markus 12:28-34.

Daarom staat er in Deut. 11:32 en 12:1 van ons gedeelte ook niet veel nieuws, als er gezegd wordt: *jullie zullen de geboden en bepalingen **bewaren** om die te **doen**...* De geboden moet gehoord, bewaard en uitgevoerd worden. De wet is als een schat, waar veel aandacht aan besteed wordt, die veilig in het hart geborgen wordt en waarmee men met passie aan de slag gaat.

Yehoshua heeft de geboden heel **nauwkeurig** uitgeroepen bij de berg Gerizim en de berg Ebal. Er staat in Jozua 8:34-35: *Daarna las hij al de woorden van de wet voor, de zegen en de vloek, in overeenstemming met alles wat in het wetboek geschreven staat. Er was **niet één woord** van alles wat Mozes geboden had, dat Yehoshua niet voorlas voor heel de gemeente van Israël, de vrouwen, de kleine kinderen en de vreemdelingen, die in hun midden meetrokken.*

Yehoshua vergat niet één woord van de wet voor te lezen. Heel nauwkeurig las hij de wet van God voor. Hiermee treffen we ook in deze *parshah* een link aan tussen *Yehoshua* en *Yeshua*. Het wetsonderwijs van **Yeshua** wordt namelijk door dezelfde nauwkeurigheid gekenmerkt. Hij leerde zijn leerlingen: *Denk niet dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen. Want, voorwaar, Ik zeg u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er **niet één jota of één tittel** van de wet voorbijgaan, totdat het alles gebeurd is.*¹⁹

Yehoshua vergat niet één woord van de wet voor te lezen en Yeshua zag niet één tittel of jota van de wet over het hoofd. De tittel en de jota zijn de kleinste lettertekens van het Hebreeuwse schrift. Geen enkel detail van de Torah mag volgens Yeshua over het hoofd worden gezien. Het is de heilige wet van God, die onderwezen, bewaard en ook uitgevoerd moet worden.

Op één of andere manier is het **wetsonderwijs van Yeshua** in de christelijke leer op de achtergrond geraakt en soms zelfs geheel verdwenen. Dat is opmerkelijk, want Yeshua heeft er zelf veel nadruk op gelegd, dat zijn onderwijs over de wet en over Koninkrijk, geleerd en uitgevoerd moest worden. Wie de geboden **onderwijst en doet**, zal volgens Yeshua groot genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen.²⁰

We zullen de wet van Mozes zelfs beter uit moeten voeren, dan de **Schriftgeleerden**.²¹ De Schriftgeleerden worden vaak als **wettisch** bestempeld, in tegenstelling tot Yeshua, die genadig was. Maar dit is een verkeerde voorstelling van zaken en **klopt niet** met de realiteit. Yeshua veroordeelde niet zozeer de leer van de Schriftgeleerden, maar vooral hun daden. Hij heeft zelfs expliciet gezegd, dat zijn leerlingen het Torah-onderwijs van de Schriftgeleerden in acht moesten nemen.²² Alleen moesten ze niet doen naar hun daden. De Schriftgeleerden in Yeshua's dagen waren namelijk **hypocriet** en voerden zelf niet uit, wat zij leerden. Horen en doen moet samen op gaan!

¹⁹ Matth. 5:17-18.

²⁰ Matth. 5:19.

²¹ Matth. 5:20.

²² Matth. 23:2-3.

We moeten hierbij natuurlijk wel in acht nemen, dat Yeshua dit onderwijs gaf aan zijn **Joodse volgelingen**. Voor de gelovigen uit de heidenvolken, gelden al weer een stuk minder geboden. Verder is het goed om te beseffen dat Yeshua ook een stuk **vrijheid** kwam brengen. Niet dat de wet er niet meer toe doet, of niet meer nageleefd zou moeten worden, maar wel, zodat de wet ons **niet meer onder een vloek** kon brengen. Door zijn lijden en sterven heeft Hij de angel uit de letter van de wet weggehaald. De wet kan ons niet meer veroordelen, als wij op Yeshua vertrouwen en Hem volgen.

En het belangrijkste van alles is wel, dat Yeshua ons ook de **Heilige Geest** gegeven heeft. De Heilige Geest gaat de **Torah in ons hart** schrijven, zodat we die van binnenuit gaan naleven. De letter van de wet ligt dus niet meer als een soort zweep continu over ons leven. Nee, we gaan in vrijheid, van binnenuit, steeds meer verlangen en leven naar Gods wetten bedoelingen. We worden hongerig naar de Torah, om daarin te lezen en te studeren. En we gaan er door de kracht van de Heilige Geest steeds meer naar leven.

Dan willen we **geen afgoden** meer dienen, zoals die Deuteronomium 12 beschreven staan. We willen de goden van geld en voorspoed, van macht en seksualiteit van kennis en eer niet meer dienen. We willen niet meer voor onszelf leven, maar voor Hem, die alles voor ons overhad. Ja, we sterven aan onszelf en Yeshua gaat steeds meer leven in en door ons heen. Dan is er geen plaats meer voor andere goden.

In Deuteronomium 11:28 wordt gewaarschuwd om niet van **de weg** van Gods geboden af te dwalen. Yeshua is de Weg, bij wie we niet vandaan mogen dwalen. Als we wandelen met Hem, dan leidt Hij ons in het juiste spoor. Dat betekent wel: volgen en gehoorzamen. Niet alleen luisteren en kijken, maar ook in de praktijk brengen. Yeshua leerde: *Daarom, ieder die deze woorden van Mij hoort en ze doet, die zal Ik vergelijken met een verstandig man, die zijn huis op de rots gebouwd heeft...*²³ Als we Yeshua's woorden horen en doen, zullen we veilig geborgen zijn tegen de vloek.

Ook heeft Yeshua heel duidelijk gezegd: *Als jullie Mij liefhebben, neem dan mijn geboden in acht. En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijft in eeuwigheid.*²⁴ **Gehoorzaamheid** aan de geboden van Yeshua en de Heilige Geest gaan samen op. Hoe meer je Gods geboden gehoorzaamt, hoe reiner, zuiverder en heiliger je zult zijn. Des te meer ruimte zal er ook zijn voor de Heilige Geest om in te wonen. Het is een wisselwerking, want de Heilige Geest wil ons ook steeds meer gaan reinigen voor God.

Ja, de liefde van God heeft direct te maken met gehoorzaamheid. In Johannes 15:9-11 zegt Yeshua het nog een keer: *Zoals de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad; blijf in mijn liefde. Als u mijn geboden in acht neemt, zult u in mijn liefde blijven, zoals Ik de geboden van mijn Vader in acht genomen heb en in zijn liefde blijf. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat mijn blijdschap in u zal blijven en uw blijdschap volkomen zal worden.*

²³ Matth. 7:24.

²⁴ Joh. 14:15-16.

Het hoofdgebod van alle geboden is volgens Yeshua de liefde.²⁵ Maar daarmee wordt soms alles dicht gepoetst, alsof de rest van de wet er dan niet meer toe doet. Dat is uiteraard niet de bedoeling van het **liefdesgebod**. Het liefdesgebod is het hoofdgebod: de **samenvatting** van de hele Torah. Gods liefde komt tot uitdrukking in alle goede geboden van de Torah. Daaruit spreekt zijn hart en daarin leren we elkaar en God lief te hebben en te dienen. Als wij zijn geboden horen en doen, zal er zegen op ons leven rusten.

Onze *aliyah* sluit af met een prachtige belofte. Als de Israëlieten de geboden van de Heer in acht zullen nemen, dan zullen ze rust krijgen van al hun vijanden en veilig kunnen wonen in het Beloofde Land. Wat een belofte! En in Yeshua geldt deze belofte ook voor ons. Als we op Yeshua vertrouwen en Hem volgen in het dienen van God, dan mogen ook wij **veilig en rustig wonen**. Dan zal God uiteindelijk al onze vijanden voor ons verslaan.

Wat hebben we nu geleerd?

1. *Parshat Re'ee* gaat over **de zegen en de vloek**
2. Het **eeuwige oordeel** is één van de pijlers van het christelijke geloof
3. De zegen en de vloek zijn **handelende entiteiten** in de hemelse rechtssysteem
4. De zegen en de vloek kunnen verblijven in **huizen** en op **geografische plaatsen**
5. In het **Beloofde Land** zijn de regels **helder en duidelijk**
6. **Gods Koninkrijk** maakt **openbaar** wat bij het licht en het duister hoort
7. **Yehoshua** (Jozua) en **Yeshua** deden beiden **niets af van Gods wet**
8. Yeshua nam de **vloek weg**, maar vraagt wel **gehoorzaamheid** aan Gods geboden
9. De **Heilige Geest** schrijft Gods **Torah** in ons hart
10. Als we God gehoorzamen, zullen we uiteindelijk **veilig en rustig** kunnen wonen

²⁵ Joh. 15:12-13, Mark. 12:28-34, Rom. 13:8-10, etc.